

פרשת

ויגש

שנה ב'

גליון מס' 104
תשפ"ג

זכרו תורה משה

שיחות ודרשות חינוך של זקנינו

מורינו הגה"צ

רבי משה הלוי טורק זצוק"ל

שמסר לתלמידי תשב"ר

על פרשת השבוע

הגליון יו"ל לאור בקשתו הרבה של מו"ז זצוק"ל
אשר ביקש ואף כתב זאת בצוואתו הק'
וז"ל "ורק בעיקר לחזק בעניני חינוך"

הגליון אינו מוגה!

אנא מכם קוראים יקרים תרמו בעין יפה עבור
הוצאת והדפסת הגליון והנציחו את יקירכם בטל' המכון.

לקבלת הגליון מידי שבוע במייל וכן להארות והערות יש לשלוח למייל המכון.

ניתן להשיג את הגליון מידי שבוע מיום ה' בערב אצל משפ' בלוי ברטנורא 9 ב"ב.

כמו כן ניתן להוריד את הגליון מידי שבוע:

מהאתר של דרשו www.dirshu.co.il

ומהאתר של בינינו beinenu.com

שכתוב והפצה: הב' מ. בלוי ני"ו הקלדה: הר' י. בלוי שליט"א
עריכה: הרה"ג ר' ש. א. בלוי שליט"א
עימוד גרפיקה והדפסה: הר' ד. בלוי שליט"א

© כל הזכויות שמורות ל-

מכון "זכרו תורת משה"

ברטנורא 9 בני ברק 03-6186876

6186876@gmail.com

ויגש

היות והיום אנחנו עומדים כמה ימים לפני צום עשרה בטבת שמובא בגאונים שזה נקרא צום חמור, וההסבר מדוע קראו לזה צום חמור מפני שתענית ציבור שחל בשבת לא צמים רק דוחים את הצום ליום ראשון חוץ מצום יוהכ"פ שכתוב בתורה שאם חל בשבת לא דוחים אותו, וכתבו הגאונים שאם היה יוצא עשרה בטבת בשבת לא היו דוחים אותו רק היו צמים בשבת, אמנם לפי הלוח שתקנו לנו רבותינו עשרה בטבת לא יכול לחול בשבת, אבל אם היה יוצא עשרה בטבת בשבת היו צריכים לצום בשבת, והטעם לזה מאחר שזה היה תחילת חורבן בית המקדש ולכן היום באופן מיוחד חייבים אנו להזכיר את הזכות של ילדי ישראל שלומדים בשקידה את התורה הק' של הקב"ה כי בזכות ילדי ישראל קדושים תבוא הגאולה במהרה בימינו.

"ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה" מספרים לנו חז"ל שכאשר מצאו את הגביע באמתחתו של בנימין האחים באמת חשדו בבנימין שהוא לקח את הגביע, אבל בוודאי שהוא התכוון לשם מצוה, אפילו שהמלך הוא גוי אסור לו לעשות כישוף שזה מעין עבודה זרה ובן נח מוזהר על זה, האחים דפקו לבנימין על הכתפיים ואמרו לו גנב בן גנבתא, האמא שלך רחל אמנו ג"כ גנבה את הטרפים מאביה לבן משום שהיא חשבה לשם שמים למנוע ממנו לעבוד עבודה זרה, ובנימין הצדיק שתק על החשד הזה ולא הגיב, אומרים חז"ל שהשכר שקיבל בנימין עבור זה, "ובין כתפיו שכן" שביהמ"ק נבנה בחלקו, והכל בזכות שבנימין קיבל על הכתפיים שלו מכות בחינם ושתק, בגמרא בזבחים מובא

שהמזבח שהביא כפרה על עם ישראל היה בחלקו של יהודה אבל בכל זאת חלק מהמזבח היה ג"כ בחלקו של בנימין.

יוסף הצדיק צער את האחים כדי שיחזרו בתשובה, כי מכירת יוסף היה חטא נורא, כתוב בספר שמות "וגנב איש ומכרו ונמצא בידו מות יומת" נורא ואיום מה שכתוב בתורה, ולכן יוסף הצדיק בחוכמתו עשה את עצמו כאילו שהוא לא מבין לשון הקודש וע"י זה הוא צער את האחים שלו עד שהוא שמע את המסירות נפש של יהודה שנתן את העולם הבא שלו שהוא משכן את העוה"ב שלו בתור ערבות אם חלילה הוא לא יציג את בנימין לפני יעקב אבינו, ובאמת קללת צדיק אפי' על תנאי מתקיים, ובפר' וזאת הברכה מגלה לנו משה רבנו את המחיר הגבוה ששילם יהודה על הערבות הזאת "וזאת ליהודה ויאמר שמע ה' קול יהודה ואל עמו תביאנו ידיו רב לו

ועזר מצריו תהיה" אומר רש"י, וזאת ליהודה - פירשו רבותינו שכל הארבעים שנה שהיו ישראל במדבר היו עצמות יהודה מתגלגלין בארון מפני נדוי שקבל עליו שנאמר וחסאתי לאבי כל הימים אמר משה מי גרם לראובן שיודה יהודה, חזרו האיברים של יהודה למקומם והתחברו יחד ופסקו מלהתגלגל אבל עדיין לא עלתה נשמתו לישיבה של מעלה, המשיך משה רבנו להתפלל ואל עמו תביאנו, העלו את נשמתו לבית דין של מעלה, ועדיין יהודה לא יכל לבוא במשא ומתן בדברי תורה עם תלמידי הישיבה של מעלה, הוסיף משה והתפלל ידיו רב לו, אבל עדיין הוא לא זכה שדבריו יתקבלו, הוסיף משה רבנו להתפלל ועזר מצריו תהיה, ורק אז יהודה קיבל את הכח שדבריו יתקבלו להלכה מאלו שחולקים עליו, מאות שנים עברו מהזמן שאמר יהודה את מה שכתוב

בפרשה שלנו "כי עבדך ערב את הנער מעם אבי לאמר אם לא אביאנו אליך וחסאתי לאבי כל הימים" עד פטירתו של משה רבנו נשמתו של יהודה לא הוכנס לגן עדן, וכל זה קרה בגלל משפט אחד שאמר יהודה.

"ולא יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו ויקרא הוציאו כל איש מעלי ולא עמד איש אתו בהתודע יוסף אל אחיו" כאשר יוסף הצדיק שמע איזה מחיר גבוה נתן יהודה ערבות על אחיו בנימין הוא לא יכל יותר להתאפק, די מספיק, הגיע הזמן לגלות את עצמו שהוא יוסף.

"ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו" נתאר לעצמנו מה העבירו האחים הצדיקים לפני העיניים שלהם את הטעות ואת העוול שהם עשו שמכרו את יוסף מפני שחשדו בו שהחלומות שלו הם לא אמיתיים

רק הם מגיעים מזה שיוסף מתגאה עליהם, ומה שאדם חושב ביום את זה הוא חולם בלילה, ובחנים צערנו את האבא עשרים ושתים שנה, ועל מה שצעק יוסף תוציאו אותי מהבור אני בסכנת נפשות אני אעשה כבר תשובה, וגם על מה שכתוב בתורה שאחרי שהכניסו את יוסף לבור "וישבו לאכל לחם וישאו עיניהם ויראו והנה ארחת ישמעאלים באה מגלעד וגמליהם נשאים נכאת וצרי ולט הולכים להוריד מצרימה" הם לא שמעו את הצעקות של יוסף שהתחנן אליהם שיוציאו אותו מהבור, הם היו המומים על הטעות שקרה להם, אולי זה היה הרגע הקשה ביותר בחיים שלהם.

"ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו" מדוע יוסף הצדיק שאל העוד אבי חי, הרי כל הזמן האחים שלו דיברו

ולהחיות לכם לפליטה גדלה, ועתה לא אתם שלחתם אתי הנה כי האלקים וישימני לאב לפרעה ולאדון לכל ביתו ומשל בכל ארץ מצרים" לא אתם שלחתם אותי הנה רק זה היה מן השמים בכדי להחיות את המשפחה של יעקב אבינו בימים הקשים, יוסף הצדיק כאילו הוריד את האשמה הכבדה מהאחים שלו ועשה את כל הפעולות לנחם את האחים שחטאו נגדו, והקטין את האשמה הזאת, ואח"כ כתוב "וינשק לכל אחיו ויבך עליהם ואחרי כן דברו אחיו אתו" ורק אז ירד מהאחים קצת הפחד והבושה שהיה להם מיוסף אחיהם.

אחרי שניחם וקירב יוסף את אחיו הוא אמר להם "מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו כה אמר בנך יוסף שמני אלהים לאדון לכל מצרים רדה אלי אל תעמד" כעת אין זמן להתמהמה רק צריכים למהר לבשר את הבשורה הטובה

מהאבא הזקן? שמעתי פעם מאחד הגדולים שאמר שבשיחה של יוסף עם יהודה, יוסף תפס את יהודה בפעם הראשונה שהוא אמר דבר לא נכון כשהוא אמר שאחיו מת, ואז עלה בדעתו של יוסף אם יהודה הוציא מילה לא נכונה מהפה שלו א"כ יש חשש מי יודע אולי גם זה שהוא אמר שהאבא עדיין חי גם זה לא נכון ולכן יוסף מיד שאל העוד אבי חי. "ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי ויגשו ויאמר אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אתי מצרימה" כאן התגלה הלב הטוב הלב הזהב של יוסף הצדיק, יוסף מנסה לנחם את האחים שלו "ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אתי הנה כי למחיה שלחני אלקים לפניכם" כל מה דעביד רחמנא לטב עביד, והוסיף יוסף להתפייס עם אחיו ואמר להם "וישלחני אלקים לפניכם לשום לכם שארית בארץ

לתחייה, רואים מהסיפור הזה שגם בשורה טובה שבאה באופן פתאומי יכול להזיק לאדם, ולכן יוסף הצדיק ואחים שלו פחדו וחשבו באיזה צורה לבשר את הבשורה ליעקב אביהם שיוסף חי והוא מלך במצרים.

היה פה בב"ב אחד מהתלמידים הגדולים של מרן החזו"א שאמו קבלה רשות לצאת מרוסיה ולהגיע לארץ ישראל כמובן ההתרגשות של המשפחה היתה גדולה מאד וכאשר הם נסעו לקבל אותה בשדה התעופה הם לקחו איתם רופא כדי שחלילה לא יזיק למישהו מרוב השמחה הגדולה הזאת.

התלמידים הטובים שלנו כנראה זוכרים עוד את מה שסיפרו להם בילדותם בכיתות הנמוכות שהנכדה הקטנה של יוסף סרח בת אשר ניגנה עם כינור "עוד יוסף חי" ויעקב אבינו ששמע את מה שהיא שרה וניגנה מתוך

ליעקב אבינו, אבל איך מבשרים את זה? הגמ' מספרת על האמורא רבי חנניה בן חכינאי שהלך ללמוד בישיבה שתים עשרה שנה וכשרצה לחזור לביתו הוא לא הכיר את הדרך כי במשך השנים נבנו הרבה בנינים חדשים והוא לא ידע באיזה דרך הוא יגיע לביתו, התיישב רבי חנניה על שפת הנער ושמע קול שקורא לנערה בת חכינאי מלאי את הכלים שלך במים ונלך, אמר רבי חנניה מזה אני מבין שזו ביתי, הלך רבי חנניה אחריה עד שהגיע קרוב לביתו ואשתו ישבה בפתח הבית וניפתה קמח ופתאום הרימה את עיניה וראתה את בעלה ומרוב התרגשות פרוחה נשמתה, התפלל רבי חנניה לבורא עולם ואמר, רבוננו של עולם עניה זו שהסכימה שאלך לבית המדרש ללמוד כל כך הרבה זמן האם זה שכרה שמתה כאשר חזרתי אליה? התפלל רבי חנניה על אשתו והיא קמה

"והקל נשמע בית פרעה לאמר
 באו אחי יוסף וייטב בעיני
 פרעה ובעיני עבדיו, ויאמר פרעה
 אל יוסף אמר אל אחיך זאת עשו
 טענו את בעירכם ולכו באו ארצה
 כנען, וקחו את אביכם ואת בתיכם
 ובאו אלי ואתנה לכם את טוב ארץ
 מצרים ואכלו את חלב הארץ,
 ואתה צויתה זאת עשו קחו לכם
 מארץ מצרים עגלות לטפכם
 ולנשיכם ונשאתם את אביכם
 ובאתם" פרעה שלח עגלות להביא
 את יעקב אבינו ומשפחתו, ילדים
 אתם יודעים שבזמניהם היו
 למלכים עגלות מפוארות שבהם
 היו נוסעים השרים, עד היום יש
 מנהג באנגליה כמדומני פעם
 בחודש שהמלכה יוצאת לרחובה
 של עיר עם עגלה מפוארת ועם
 לבוש מיוחד שבזה כיבדו את
 המלכים לפני מאה שנה ויותר,
 מכל העולם באים אנשים לראות
 את ההצגה הזאת, לראות איך
 כיבדו פעם את המלכים, תתארו

שמחה הוא נתן לה ברכה שתחייה
 לעולם, וחז"ל הק' מספרים שהיא
 נכנסה חיה לגן עדן מברכתו של
 יעקב אבינו, מהסיפור הזה אנחנו
 שוב רואים איך שכדאי לכל ילד
 להשתדל להיות קרוב לצדיקים
 שבזכות שסרח היתה במחיצתו
 של יעקב אבינו ובישרה לו בשורה
 טובה היא זכתה לברכה שהיא חיה
 וקיימת לנצח נצחים.

זכורני שפעם אחת נכנסתי עם
 תלמיד שהיה חולה מאד
 והיה זקוק לישועה לבאבא סאלי
 זי"ע שהיה ממשפחת המקובלים
 לבית אבוחצירה, הבאבא סאלי
 לקח בקבוק ארק ונתן את זה
 לתלמיד ובירך אותו ברפואה
 שלימה ואריכות ימים, ובאותו
 הזדמנות הבאבא סאלי בירך גם
 אותי שאזכה לאריכות ימים ושנים
 טובות, הברכות של הבאבא סאלי
 ב"ה התקיימו, התלמיד הזה
 הבריא והאריך שנים וזכה לחתן
 את ילדיו.

לכם ילדים שפרעה שלח עגלות להביא את יעקב אבינו ויהודה הסתכל על העגלות וראה שם סמל של עבודה זרה רח"ל, על אף שהעגלות היו כדי להציל את יעקב אבינו ומשפחתו מהרעב הכבד שהיה אבל היות שזה לא כבוד שמים שיעקב אבינו יבוא עם עגלות שיש עליהם סמל של עבודה זרה הלך יהודה ושרף את העגלות בכדי שלא יתחלל חלילה כבוד שמים, נורא ואיום, הרי מדובר בהצלת חיים של כל המשפחה שבעים נפש, ויעקב ראה שהוא מוכרח לרדת למצרים ופרעה לבד שלח לו עגלות להביא אותו למצרים, אבל כשיש חשש הכי קטן של חילול ה' הלך יהודה ושרף את העגלות, נורא ואיום, ובגלל זה שלח יוסף עגלות אחרות ועל זה כתוב "וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם"

סיפרו פעם אחת לרב מבריסק איך שראו על הפנים של האבא שלו באיזה פחד ומורא הוא היה נראה כאשר הוא הוציא את שם ה', אמר הרב מבריסק הסיפור לא היה כך, הסיפור היה שכל הפנים של האבא שלו השתנה לא רק כאשר הוא הוציא את שם ה' בעצמו אלא אפילו כשהוא שמע אדם אחר שהוציא את שם ה' השתנו הפנים שלו, זהו היסוד של בית בריסק, יראת שמים.

"ויאמר ישראל רב עוד יוסף בני חי אלכה ואראנו בטרם אמות" יעקב אבינו אמר ליוסף אלכה ואראנו בטרם אמות לפני שאחזיר את נשמת, וכאשר זכה יעקב אבינו לראות את יוסף הצדיק הוא אמר "ויאמר ישראל אל יוסף אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך כי עודך חי" ממה התרגש כל כך יעקב אבינו מראיית פני יוסף שאמר אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך כי עודך חי?

יכול להיות ההסבר איך יוסף הצדיק לא חטא במצרים, איך הוא נשאר בדרגה שלו ולא נפל, כתוב בחז"ל שהוא ראה תמיד כל החיים שלו את דיוקנו של אביו, הפנים של יעקב אבינו עמדו לו כל הזמן מול העיניים וזה נתן לו את הכח לעמוד בכל הנסיונות, אם ילד ירא שמים מתאר לעצמו מה המקור שלו מאיזה גזע הוא בא, מי הם הצדיקים שהוא הנכד והנין והצאצא שלהם, מי היה הסבא שלו, מי היה העלטער זיידע שלו, וכשמספרים לילד לך יש ייחוס משם ושם זה מחייב אותו להתנהג כראוי, אח"כ יכולים לראות על פני ילד כזה את ההתמדה שלו ואת התפילות שלו, זה משהו אחר לגמרי.

כאשר הגיע רבינו החזו"א לארץ ישראל אשתו הרבנית ע"ה לא נתנה לאנשים להיכנס אליו, אמרה הרבנית שהיא כל

שמעתי פעם מפה קודשו של הצדיק הגדול המשגיח של פונוביז' הרב דסלר זצ"ל שאמר ברבים אני מכיר על הפנים של אדם שנכשל ואכל מאכלות אסורות, יעקב אבינו רצה לראות את הנס איך גדל יוסף הצדיק במצרים בלי חברה בלי אבא בלי עזרה, יעקב אבינו ראה את כל זה על הפנים של יוסף, ובפרשת ויחי התפעל יעקב אבינו כשראה את הפנים של אפרים ומנשה שגם עליהם היה את החותמת של יראת שמים, ועל זה אמר יעקב אבינו "ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי והנה הראה אתי אלקים גם את זרעך" הקדושה היתה חתומה על הפנים של יוסף ועל הילדים שלו לא פחות ממותי שראה יעקב את יוסף כשהיה אצלו בבית לפני שהוא ירד למצרים, זהו אותו יוסף הצדיק, עם אותו הקדושה והטהרה.

אמר שאינו מסוגל לראות את הצער של כלל ישראל ואמר שאם הוא יכול לנחם אותם או לייעץ להם אז לא מונע את זה מעצמו, כך אמר מרן רבינו החזו"א זי"ע.

כמה מאושר צריך להיות ילד יהודי שיש לו את כל האפשרויות ב"ה לשבת וללמוד תורה, כמה גדול יהיה השכר לאלו שלומדים בפרט בימים אלו ומנצלים כל רגע להקשיב ולכבד את הרבנים כמו שצריך ולכבד את ההורים כמו שהתורה רוצה.

חיייה סבלה הרבה כדי להביא פרנסה ולחם לבית מפני שהיא רצתה שבעלה ישב וילמד תורה בהתמדה יומם ולילה ועכשיו באים להפריע לו, באחד הימים אמר רבינו החזו"א למעשה היא צודקת במה שהיא סוגרת את הדלת ולוקחת את המפתחות, אבל כשרבינו החזו"א ראה שאשתו הרבנית הלכה לישון קיבל רבינו החזו"א את הבאים לשאול דרך החלון, והתבטא כמה וכמה פעמים רבינו החזו"א שלמעשה הרבנית צודקת אבל

גוט שאבעס, גוט שאבעס.

"מזל טוב וגדיל יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה אמע"כ ידידינו

הר"ר מרדכי וייס שליט"א

חתן הרה"ג ר' יצחק זאב זמורה שליט"א ומשפ'

לרגל השמחה השרויה במעונם באירוסיה הבת - הנכדה בשעטומ"צ

יה"ר שייזכו החתן והכלה לבנות בית נאמן בישראל על אדני התורה היראה ויזכו לראות דורות ישרים ומבורכים ויזכה בן דודנו שליט"א והסבים לרוות רוב נחת דקדושה מהם ומכל יוצ"ה בבריות גופא ונהורא מעליא

מאחלים מעומקא דליבא

מכון "זכרו תורת משה"

הגליון נודב לרגל השמחה ע"י החפץ בעילום שמו.

לזכר עולם יהיה צדיק

לע"נ זקננו הגדול

מגדולי מחנכי הדור הגה"צ רבי

משה ב"ר דב הלוי טורק

זצוקללה"ה

נלב"ע ערש"ק ח"י כסלו תשפ"א

~~~~~

ולע"נ רעייתו זקנתנו הדגולה

מרת **טשרנא ב"ר דוד** ע"ה

נלב"ע ז' מרחשון תשס"א

ת. נ. צ. ב. ה.

